

Projekt

do Ustawy, ułożony przez Wydział krajowy na podstawie wniosku rządowego z roku 1863.

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Xięstwem Krakowskiem,
dotycząca

pokrycia kosztów na postawienie i utrzymanie zabudowań kościelnych i parochyalnych w parafiach wyznania katolickiego, tudzież na sprawienie kościelnych aparatów, sprzętów i innych potrzeb.

Zgodnie z uchwałą Sejmu krajowego Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Xięstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

§. 1.

Koszta postawienia, utrzymania i najmu budynków kościelnych i parochyalnych, jako téż koszta na grunt pod nie, koszta na sprawienie i utrzymanie kościelnych aparatów i sprzętów, tudzież na potrzeby bieżące z odprawianiem liturgii połączone, pokryte być winne przedewszystkiém z funduszu na te cele specjalnie przeznaczonego, tudzież przez te osoby, które do tego obowiązane są mocą fundacyi, umowy albo téż innego tytułu prawnego.

Tytuł zobowiązania stanowi o rodzaju i rozmiarze prestacyi.

§. 2.

Jeżeli nie ma źródeł §. 1. wymienionych, lub jeżeli z takowych tylko część kosztów może być pokrytą, natenczas na pokrycie w pierwszym wypadku wszystkich, w drugim zaś wypadku reszty kosztów, użyty być ma najprzód rozporządzalny dochód dotyczącego kościoła, a gdyby i z tego źródła koszta nie mogły być pokryte, wolno jest na cel wspomniany, z zachowaniem istniejących przepisów o sprzedaży i obciążeniu dobra kościelnego, użyć majątek zakładowy kościoła, o ile takowy nie ma wskazanego sobie innego przeznaczenia i nie jest potrzebnym do pokrycia innych z dochodów majątku kościelnego opędzać się mających wydatków.

§. 3.

Paroch jednak sam ponosi następujące koszty:

- a) na postawienie i utrzymanie zabudowań potrzebnych do zagospodarowania gruntów dotacyjnych, jeżeli jego kongrua pokryta jest z dochodów probostwa, i o ile nie ma na ten cel źródeł w §. 1. wymienionych;
- b) na reparację budynków mieszkalnych i gospodarczych, spowodowanych wina, nie-dbalstwem lub opieszałością parocha, jego domowników lub sług;
- c) mniejsze wydatki na reparację i utrzymanie parochialnych budynków mieszkalnych i gospodarczych w dobrym stanie, jako to: na opłatę kominiarza, na wstawienie szyb, bielenie, naprawę pieców, drzwi, zamków, futryn i ram u okien, naprawę zwykłą dachu, wprawienie uszkodzonych części podłogi, utrzymanie ogrodzenia i t. p.;
- d) wydatki na potrzeby bieżące z odprawianiem liturgii połączone, jeżeli i o ile dochód z probostwa przewyższa kongruę i nie ma na ten cel źródeł w §. 1. wymienionych. O ile zaś wydatki pod d) wymienione nie są pokryte w sposób tamże wyrażony, otrzyma paroch na te wydatki ze źródeł w §§. 5. do 10. wymienionych kwotę ryczałtową, która łącznie z pokryciem pod d) wskazanem, nie może przenosić rocznie kwoty 50 złr. w. a. dla jednego kościoła parafialnego z przyłączonymi do niego kościołami filialnymi.

§. 4.

Do wydatków budowniczych przy parochialnych zabudowaniach mieszkalnych i do gospodarstwa domowego potrzebnych, które sposobami w §§. 1., 2. i 3. wymienionymi nie mogą być pokryte, parochowie wtedy tylko winni się przyczyniać, jeżeli wykazany z ich probostwa dochód roczny sumę 500 złr. w. a. przenosi, a to w ten sposób, iż w miarę jak ten dochód wynosi włącznie do 600, 700, 800, 900, 1000, 1100, 1200, 1300 złr. w. a. lub więcej, parochowie ponoszą dziesiątą, dziewiątą, ósmą, siódmą, szóstą, piątą, czwartą, trzecią część lub połowę, nigdy zaś większą część wydatków pozostających po potrąceniu kosztów na roboty pieszne i ciągłe.

Obowiązek patrona do udzielenia zwrotnej zaliczki dla pokrycia tych wydatków znosi się.

§. 5.

Patron kościoła, o ile specjalne tytuły prawne inaczej nie stanowią, ponosi jedną szóstą

część wydatku, jaki po strąceniu wpływów w §§. 1—4. wymienionych i po strąceniu kosztów na roboty ciągłe i pieszne niepokryty pozostanie.

§. 6.

Posiadacz majątku, do którego przywiązane jest prawo patronatu. winien bez względu na wyznanie, do którego należy, wypełniać obowiązki patronowi niniejszą ustawą nałożone.

Biskup jedynie z tego powodu, iż jakowe probostwo niezawisłe od prezentacji nadaje, nie może być pociągany do powinności patrona.

§. 7.

Duchowne korporacje winne przy wcielonych sobie parochiach, o ile mniejszego obowiązku nie udowodnią, ponosić połowę kosztów w §. 1. wymienionych, po strąceniu kosztów na roboty ciągłe i pieszne.

§. 8.

Kościół filialny i zabudowania mieszkalne exponowane przy tychże duchownych winni, jeżeli inne prawne zobowiązania nie istnieją, przy pomocy rozporządzalnego majątku kościelnego ich budować, w których interesie te kościoły i zabudowania mieszkalne istnieć mają.

Okoliczność ta nie uwalnia ich wszakże, wyjąwszy osobną umowę, od obowiązku przyczyniania się do wydatków na kościół i budynki parochyalne.

§. 9.

Wydatki niepokryte przez wpływy oznaczone w §§. 1—7. ponoszą ci, którzy należą do obrządku dotyczącego, a to w miarę podatków stałych, jakie w obrębie parafii opłacają.

Gminie wolno pokryć w całości lub części z funduszków własnych wydatki przypadające na jej członków.

§. 10.

Skarb Państwa, fundusz publiczny, lub stowarzyszenie, mający własność nieruchomą w obrębie jednej parafii katolickiej, kontrybuuje do wydatków tej parafii (§. 9.) w miarę podatków stałych z tej własności opłacanych. Jeżeli zaś ta własność leży w obrębie kilku parafii katolickich (tego samego lub różnych obrządków), wtedy należy przy wymiarze kwoty, z którą ta własność do każdej z tych parafii ma konkurować, przyjąć za podstawę, jaka wyniknie ze stosunku ilości parafijan każdej z tych parafii do liczby ogólnej parafijan wszystkich parafii katolickich, w których obrębie wspomniana własność leży.

§. 11.

Jeżeli ze służbą organisty lub diaka połączone jest wolne pomieszkanie, natenczas obowiąz-

4

zuja co do postawienia i utrzymania tegoż przepisy niniejszej ustawy.

§. 12.

Sprawy konkurencyjne załatwia komitet złożony z pięciu członków.

Stałymi członkami tego komitetu są: paroch dotyczącego kościoła i patron wykonujący prawo prezentacyi parocha lub jego zastępca.

Resztę, to jest trzech, a jeżeli patron nie wykonuje prawa prezentacyi parocha, czterech członków wybierają na lat sześć do wydatków kościoła konkurujący, a mianowicie:

- a) Jeżeli do tych wydatków konkurują członkowie i uczestnicy jednej tylko gminy, wtedy wybierają członków komitetu ci członkowie i uczestnicy téj gminy, którzy mają prawo wyboru w gminie.
- b) W każdym innym wypadku wybierają członków komitetu wyborcy, wybrani w następujący sposób: każdy przełożony obszaru dworskiego, którego właściciel nie jest patronem, lub jego zastępca wybiera jednego, a również jednego z każdej gminy wybierają wskazani pod a) członkowie i uczestnicy téjże gminy. Jeżeli jednak liczba wybranych tym sposobem wyborców byłaby mniejszą niż sześć, wtedy przez każdego przełożonego obszaru dworskiego i z każdéj gminy wybranych będzie po dwóch lub trzech wyborców, tak żeby liczba ogólna tych wyborców najmniej sześć wynosiła.

Przy wyborze wyborców jako też członków komitetu rozstrzyga bezwzględna większość głosów, a w razie, gdyby ta większość przy pierwszym i drugim głosowaniu nie została osiągnięta, uważani będą za wybranych ci, którzy w drugim głosowaniu największą otrzymali liczbę głosów; w razie równości głosów rozstrzyga los.

Członkowie komitetu pełnią swoje obowiązki bezpłatnie, tylko połączone z tą czynnością gotowe wydatki mają im być zwrócone.

§. 13.

Komitet jest dla spraw konkurencyi kościelnej organem uchwalającym i nadzorczym.

Komitet ustanawia preliminarz i sprawdza rachunki roczne; uchwały jego zapadają bezwzględna większością głosów i są dla konkurujących obowiązujące.

§. 14.

Komitet wybiera z pośród siebie przewodniczącego, który jest jego organem wykonawczym. Przewodniczący układa preliminarz, składa rachunki

i utrzymuje kasę zostającą pod jego zanknięciem i drugim kluczem jednego z członków komitetu. Każdemu konkurującemu wolno wglądać w sprawdzone rachunki.

§. 15.

Zażalenia przeciw rozporządzeniom komitetu rozstrzyga Wydział obwodowy, a w ostatniej instancji Wydział krajowy.

Co do terminu odwołania się, tudzież co do prawa Rządu nadzorowania komitetu i rozwiązywania onegoż, obowiązują przepisy Ustawy gminnej.

Władza polityczna ma także na żądanie komitetu i w miarę tego żądania objąć zwierzchnie kierownictwo nad budowlami kościołów i budynków parochyalnych.

§. 16.

Przepisy, tyczące się przedmiotu tą ustawą objętego, znoszą się, o ile się nie zgadzają z niniejszą ustawą.

